

שו"ת חזרה ותרגול מלאכת דש

1. האם מותר לסחוט בשבת לימון?

תשובה: בבית יוסף (שכ ז) כתב ב' טעמים למה שנהגו העולם להקל בסחיטת הלימון להכנת משקה הלימונדה: א. לא נאסר אלא כשדרך לשתות מי סחיטת הפרי גם ללא תערובת משקה אחר, אך לימון שאין שותים אותו ללא תערובת משקה, אין על המיץ היוצא ממנו שם משקה.
ב. לא נאסר אלא כשהדרך לסחוט המשקה בפני עצמו ורק אח"כ לערבו, אך לימון שהדרך לסחוט מיד לתוך משקה אחר, אין על המשקה היוצא ממנו שם משקה.

סחיטת לימון למעשה

פוסקי ספרד מתירים גם כיום לסחוט לימון, משום הטעם הראשון, שאין דרך לשתותו בפני עצמו. (שו"ע שכ ו, וכ"כ האחרונים בדעתו הלא המה המג"א ח, ביה"ל ד"ה לסחוט, בא"ח יתרו ה, חזו"ע ד עמ' קלד. וכן פסקו הגר"ע יוסף והגר"צ אבא שאול. חזו"ע ד עמ' קלד, אול"צ ב לב ב).

פוסקי אשכנז חששו לטעם השני ואסרו לסחוט לצורך עשיית לימונדה (משנ"ב כב).

2. האם מותר לסחוט תפוז (או לימון לבני אשכנז) לתוך סלט?

תשובה: מותר לסחוט פירות לתוך דבר מאכל כגון לתוך סלט, תבשיל וכיו"ב, כשהמיץ נכנס לתוך המאכל ולא צף על פניו - לפי שההתייחסות למשקה הבא לתוך מאכל כ'אוכל' ולא כ'משקה', והרי הוא כמפריד אוכל מאוכל, שאין בזה איסור דש. היתר זה הוא בכל סוגי הפירות, אפי' בזיתים וענבים ואפי' בפרי שייעדו אותו לעשיית משקה כגון תפוזים לסחיטה וכיו"ב (שו"ע שכ ד ז, משנ"ב יז).

3. האם מותר לשאוב חלב אם בשבת?

תשובה: **שאיבת חלב לתוך כלי**: שאיבת חלב לתוך כלי הינה בכלל המלאכה מהתורה, כיון שמנתקים את החלב ממקום גידולו הטבעי (שו"ע ס"י שכ סעיף לד). אך בשני אופנים התיירו:

חשש סכנה: מותר לשאוב חלב עבור תינוק הזקוק לחלב אם דווקא, ואינו יכול לינוק מאימו משום פיקוח נפש, ויש להעדיף לשאוב במשאבה חשמלית המופעלת על ידי שעון שבת כדי למעט במלאכה (שו"ע שכ לד ומשנ"ב קיא, ביה"ל ד"ה ותניק. שעה"צ פא, יביע אומר ט לב, הגר"ש"ז אויערבך ששי"כ לו כב והערה סז, וכן מורה הגר"ע פריד).

במקום צער: מותר לאשה המצטערת מעודף החלב או אם קיים חשש שיתייבש החלב ולא תוכל יותר להניק אם לא תוציא עכשיו מן החלב, לשאוב חלב לתוך כלי ובתנאי שילך לאיבוד - כגון שתשאב לתוך כלי שיש בו חומר פוגם כדוגמת סבון וכיו"ב. (שו"ע של ח, משנ"ב לב, ששי"כ לו כא והערה סג סה).